

μος καὶ τοὶ ρογχώδης, ψύσας δὲ τὸν σφιγμὸν, εὔρεν αὐτὸν πλήρη παρὰ τὴν ἀσυνήθη ταχύτητα αὐτοῦ.

Ὅτε βραδέως ἀπεμακρύνετο τῆς κλίνης, ὁ κ. καὶ ἡ κ. Βέρλεϋ, ὑπὸ το κράτος φουερξ, ἀνητυχίς, ἤρπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Λοιπὸν; ἠρώτησεν ἐκείνη.

— Ἐσώθη! ἀπεκρίνατο ὁ Ἰωάννης μειδιῶν μετ' ἀνεμνηνεύτου ἐκφράσεως καὶ δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν Σωτῆρα Σταυρόν.

X.

Τῇ ἐσπέρῃ, ἐπανελθὼν, μετὰ τινος ὥρας ἀναπαύσεως ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀνεκάλυψε διὰ τῆς στηθικοῦς ἐμφραξίν εἰς τοὺς μεγάλους βρογχικούς σωλήνας· ἐφοβήθη ὅθεν ὑποτροπίσιν τῆς στηθικῆς φλογώσεως, ἀλλ' εὐτυχῶς εὔρεν ἤδη τὸν Ρογγῆρον ἀρκούντως ἰσχυρὸν ὅπως ὑποτῇ τὴν ἐπίθεσιν ἐκδορίου· ἐπομένως ἡ θεραπεία αὐτοῦ, ὑπὸ μὴδενὸς πλέον ἐπαπειλουμένη κινδύνου, ὥρων μόνον καὶ φροντίδων ἐχρῆζεν.

Ὁ ἰατρός Βερέκ, θυμυζῶν τὴν λαμπρὴν ἐπιτυχίαν, ἔσπευσεν ἵνα συγχαρῇ τῷ νεαρῷ συναδέλφῳ αὐτοῦ.

— Ἐχετε πρὸ ὑμῶν λαμπρὸν μέλλον, ἀγαπητέ φίλε! τῷ εἶπεν εὐλικρινῶς.

Ἦδη ὁ Ἰωάννης οὐδὲν ἀντεῖπε πρὸς τὴν πρόγνωσιν· ἀνέλαβε δὲ καὶ πάλιν τὴν φύλαξιν τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ μόνον μέχρι τῆς νυκτός, ἥτις καὶ ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ ὅσον οὕτω.

Τὸ μέλλον του!... φεῦ, εἶχεν ἤδη ἐγκαινίσει αὐτὸ ὁ νεαρὸς ἐπιστήμων· ὁ ἄρτι κατενεχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ θρίαμβος κατὰ τοῦ θανάτου, ἐν τῷ ὅποιῳ ὅμως, ὡς πρῶτος αὐτὸς ὡμολόγησε, μόνον ἵνα υποδοθῇ καὶ ἐπισπείσῃ τὴν ἐνέργειαν τῆς φύσεως κατάρθωσεν, οὐδὲν δὲ ἐπραξέ πλέον τούτου, ἐπέτρεψεν αὐτῷ ἐν' ἀντεπεξέλθῃ νικηφόρως κατὰ τῆς διαγνώσεως τεσσάρων δισχέμων ἰατρῶν. Καὶ ἦτο μὲν ἡ ἐπιτυχία αὕτη δικαία ἱκανοποίησις τῆς ἠθικῆς ὑπερηφανίας αὐτοῦ· ἀλλ' ἱκανοποίησιν ἔσχεν οὐχ ἥττον καὶ ἡ ψυχὴ· τὸ παιδίον τοῦτο εἰς ὃ ἐπεδαψίλευσε τοὺς καρπούς τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἀρτίωσιν αὐτοῦ, ἦτο ὁ ἀδελφὸς τῆς Αἰνας, τῆς γυναικὸς ἣν ἐπὶ πέντε ἡδὴ ἔτη σιγηλῶς ἠγάπα· ἀλλὰ μόνον αὕτη ἠγνόει μέχρι τοῦδε πόσον ἐκείνος συνεμερίσματο τοὺς φθόβους καὶ τὰς ἀγωνίας, τὰς ἐπιμόνους προσπάθειάς, ἃς κατέβαλεν ἐν τῇ κατὰ τῆς νόσου πάλῃ, καὶ τὴν ἐκπληκτικὴν τῆς βουλήσεως καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἰσχύϊν, δι' ἧς ἠδυνήθη ἵνα καταβάλῃ τὸν θάνατον· ἐπῆρχετο δὲ αὐτῷ ἡ ἰδέα ὅτι καθ' ἣν ἡμέραν οἱ οἰκεῖοι θὰ ὠμίλουν αὐτῇ περὶ τῶν ὀρειλομένων ἀντιμισθίων, οὗτος δὲν θὰ ἠδύνετο νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τῆς καρδίας τῆς ἀδελφῆς τὸ ἀντίτιμον τῆς μερίδος τῆς ἐαυτοῦ καρδίας, ἣν ἐσπατάλησε χάριν τοῦ ἀποθνήσκοντος ἀδελφοῦ.

— Ἀδιόφορον! εἶπε καθ' ἐαυτόν· μήτοι ὁ ἐκ θυ-

σιῶν διατρεφόμενος ἔρως δὲν εἶναι ὁ ὑψηλότερος; τέως ἐν ταῖς νεανικαῖς ὀνειροπολίαις μου ἐπέζητουν περιστάσιν τινι, ἐπίσημόν τινα εὐκαιρίαν, ἥτις θὰ μοὶ ἐπέτρεπε νὰ δικαιώσω πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῆς «ἐκείνον, ὅστις δὲν ἐγένετο στρατιώτης ἢ ναυτικός», νὰ τῇ ἐκφράσω τὸν ἔρωτά μου σιωπηλῶς· ἤδη ἡ εὐκαιρία αὕτη μοὶ παρουσιάσθη, ὅποιος δὴποτε δὲ καὶ τύχῃ ἐκτιμήσεως, ἐγὼ ἐπωφελήθην αὐτῆς!

Περὶ τὴν ὁγδύην ὥραν τῆς ἐσπέρας ἡ κ. Βέρλεϋ εἰσῆλθεν ἀκροποδητή.

— Κύριε Ἰωάννη, τῷ εἶπε· ἐσκέφθην ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ κόπωσις ἔχει ἀνάγκην ἀναπληρώσεως τῶν δυνάμεων· ἡτοίμασα λοιπὸν δεῖπνον κατὰ τὴν ἰδικήν μου ὁραξίν, ἡ ὅποια ἐλπίζω ὅτι δὲν θ' ἀπαρέσῃ καὶ εἰς ὑμᾶς· παρέθεσα δηλαδὴ ἰνδικὰ φαγητὰ καὶ ἐπιδόρπια· ἐπιθυμεῖτε ν' ἀποδεχθῆτε;

— Εὐχαρίστως, κυρία· ἀπεκρίνατο ὁ νεαρὸς ἀνὴρ.

Κατῆλθον τότε εἰς τὸ ἐστιατόριον, τοῦ ὁποίου ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀνατολικὴ διασκευή ἀνεμίμνησκε πιστῶς τὰς Ἰνδίας διὰ τῶν πολυχρῶν μεταξίνων καὶ μαλλίνων ταπήτων, τῶν καλαμίνων ψιχθῶν, τῶν διπλῶν ἐξ ἐζωγραφημένου διοπτηρίου λίθου θυρίδων, τῶν δορῶν τίγρεων ἐκ Βουνδαλακούνδης, καὶ αὐτοῦ τοῦ λινοῦ περικαλύμματος τῶν τείχων, ὅπερ προσηλοῦτο εἰς τὸ κέντρον τῆς ὁροφῆς.

ὑπερβαίνων τὸν οὐδὸν ὁ Ἰωάννης, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν βραχίονα ἠρέιδετο ἡ κ. Βέρλεϋ, ἐποίησε κίνημα ὀπισθοδρομήσεως, πρὸ αὐτοῦ ἐν τινι τῶν γωνιῶν τῆς αἰθούσης ἀπλῶς καταυγαζομένη ὑπὸ τῆς εὐρεγγοῦς τῶν πολυελαίων λάμπης, ἐβενουργῆς ὑποβάθρα συνεκράτει ἐλασιογραφίαν, μονονουχὶ βλέπουσαν καὶ λαλοῦσαν, θυμυζομένην καλλιτέχνημα τοῦ μεγάλου Βωδρῦ.

— Ἀναγνωρίζετε τὴν μαθήτρίν σας, δὲν ἔχει οὕτως; εἶπε μειδιῶσα ἡ κ. Βέρλεϋ.

— Ναι, ἀπήντησεν ἀπλῶς ὁ νεαρὸς ἀνὴρ.

(Ακολουθεῖ).

(Μετάφρασις Κ. Α. Π.).

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ.—Ρετσίνας εἰς δραματικὸς ἀγὼν ἐν Πειραιεῖ.—ΘΕΑΤΡΑ ΠΑΡΗΣΙΩΝ.—Θαῦς, Λυρικὴ κωμῳδία εἰς πρᾶξεις τρεῖς, ἐπὶ τοῦ κ. Louis Gall t, μίλος τοῦ κ. J. Massenet.—ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ὁ δήμαρχος Πειραιῶν κ. Θεόδωρος Ρετσίνας, πρὸς μνήμην τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Γεωργίου προεκήρυξε δι' ἐπιτροπῆς ἐπὶ τούτῳ ὑπ' αὐτοῦ καταρτισθείσης ἐκ τῶν κ.κ. Παύλου Ἰωάννου, Χρ. Γιαννοπούλου, Ἰακ. Δραγάτη καὶ Γ. Λαζαρίμου δραματικὸν ἀγὼνα πρὸς ποίησιν τραγῳδίας, διδαχθισομένης τὸ πρῶτον ἐν

τῷ δημοτικῷ θεάτρῳ οὐ προϊστάται δῆμον. Κατὰ τὴν προκήρυξιν τοῦ ἀγῶνος, φέρουσιν ἡμερομηνίαν 1ης μαρτίου, ἢ ὑπόθεσις τῆς τραγωδίας δεόν νὰ ληθῇ ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ βίου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, τὰ δὲ χειρόγραφα, οὐδέποτε οὐδεμιᾶς δημοσιεύσεως τυχόντα, νὰ παραδοθῶσι τῷ προέδρῳ τῆς ἀνωτέρω ἀναγραφείσης ἐπιτροπῆς μέχρι τῆς ἐσπέρας τῆς 31 ἰουλίου. Ὁ ποιητὴς τοῦ ἀρίστου κριθομένου ἔργου ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ἐκλεχθσομένης θὰ λάβῃ διὰ χειρὸς μὲν τοῦ ἀγωνοθέτου χιλιόδραχμον γέρας, διὰ τοῦ προέδρου δὲ τῆς ἐπιτροπῆς στέφανον ἐκ δάφνης, ἢ δὲ κρίσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἀναγνωσθήσεται δημοσίᾳ καθ' ὁρισθσομένην ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς νοεμβρίου ἡμέραν.

Τοιοῦτοι οἱ ὅροι τῆς προκηρύξεως τοῦ ἀγῶνος. Περὶ τῶν τέως ἐν Ἑλλάδι γενομένων δραματικῶν ἀγῶνων καὶ ἄλλοτε ὑπεδείξαμεν τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην καὶ τὸν ἐλάχιστον ἡμῶν ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ οἱ ὅροι τοῦ νῦν ἀγῶνος ἐπίσης ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν ἐπιθυλάξιν περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς προκηρύξεως ἐγένοντο ἐν Ἀθήναις πρὸ τῆς δημοσιεύσεως μάλιστα αὐτῆς, ἐξ οὗ καὶ ζήτημα γλωσσικὸν αὐθις προήλθε, διαφημισθέντος ὅτι ὁρος τοῦ ἀγῶνος ἀπαιτεῖ τὴν γλῶσσαν τῶν ὑποβληθσομένων τραγωδιῶν καθαρῆς αὐτῆς. Οἱ ὁπαδοὶ μάλιστα τῆς παρ' αὐτῶν κληθείσης δημῶδους ἐκτενῶς συνηγόρησαν ὑπὲρ τῆς κρατήσεως τῆς εὐνοουμένης αὐτῶν διαλέκτου ἐν τῇ τεχνησομένῃ τραγωδίᾳ. Ἡ προκήρυξις οὐδὲν λέγει περὶ γλώσσας, ἀποφυγοῦσα τὸ ἀκανθῶδες τοῦτο ζήτημα περὶ τῆς προδικούσης ἐν τῷ θεάτρῳ γλώσσας, ζήτημα, ὅπερ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις, ἐνθα τὸ θέατρον προηγμένον ὑπάρχει, πολλάκις ἐγεννήθη. Ἀλλὰ μὴ νομίσωσιν οἱ φίλοι τῆς δημῶδους γλώσσας ὁπαδοὶ καὶ κήρυκες, οἱ κυμβάλοις καὶ ἀλαλαγμοῖς τὴν ἱερῶς τῆς γραφομένης καὶ ἀνεπτυγμένης γλώσσας κυριεύσαι βουλόμενοι, ἀγνοοῦντες ὅτι ἐν τῷ νῦν αἰῶνι θαύματα οὐδαμοῦ συντελοῦνται, ὅτι καὶ ἐκεῖ προῦκετο περὶ δημῶδους ἢ μὴ δημῶδους. Πολλοὺ γε καὶ δεῖ. Ἐκεῖ προῦκετο περὶ τῆς κρείττονος γλώσσας ὑπὸ τεχνικὴν ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς καλλιτεχνίας, τῆς ἀπαιτούσης καὶ ἐν αὐτῇ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν, λογιζομένου μάλιστα καὶ τοῦδε: ὅτι τὸ θέατρον δεόν νὰ ὑπάρχῃ καὶ μορφωτήριον τῆς γλώσσας οὐχὶ ὀλετήριον αὐτῆς, ὡς οἱ τῆς δημῶδους ὑπέρμαχοι ἀξιοῦσιν, ὡς φαίνεται. Ἄς καταλίπωσι τὴν τέχνην νὰ ὀρίσῃ τὰ ἑαυτῆς, διότι ἡ γλῶσσα τοῦ θεάτρου εἶνε ζήτημα τέχνης καὶ οὐχὶ φιλολογικὸν μόνον.

Ἐπὶ τῆς προκηρύξεως δ' ἐπανέρχόμενοι δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν ὅτι καὶ ὁ προβάλλων ἀγὼν οὗτος τὸ ὑψηλότερον εἶδος τῆς δραματικῆς ποιήσεως, τὴν τραγωδίαν ζητεῖ, τὴν τραγωδίαν, ἥτις ἀμιγῆς καὶ καθαρὰ ὅλως ἐξέλειπε νῦν ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ τούτου ἕνεκα κλαδικαὶ μόναι τραγωδίαι ἐν τοῖς διαφόροις θεάτροις αὐτῆς διδάσκονται. Τίνος ἕνεκα τὸ κυρίως λεγόμενον δράμα, ἢ ἡ σοβαρὰ κωμῳδία, ὅλως παρορῶνται, τοῦ νεωτέρου μάλιστα θεάτρου περὶ τοιαῦτα στρεφόμενου ἔργα; Ἐργα ὡς ἡ Denise, ἡ Etrangere, ὁ Demi-Monde, ὁ Fils Naturel τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, ἡ Adrienne Lecouvreur τῶν Scribe καὶ Legouvé, ὁ Maitre de Forges τοῦ Ohnet,

ὁ Monde où l'on s'ennuie τοῦ Pailleron καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καθαρῶς ἐλλληνικὰ τὴν ὑπόθεσιν, θὰ ᾔσαν ἀπόδλητα; Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ζητοῦμεν τὸ τέλειον, τὸ ὑψηλὸν, καὶ πρὸς παρασκευὴν τούτου ἐλάχιστον παρέχομεν χρόνον, διότι ἀληθῶς ὁ χρόνος ὁ τασσόμενος πρὸς ποίησιν τῆς τραγωδίας, μέχρι τέλους ἰουλίου, εἶνε βραχύτατος, ἀμφιδάλλομεν δὲ ἂν καὶ αὐτὸς ὁ Δουμάς υἱός, ὅστις ἐν ἔτη ὑπὸσχναίται ἥδη τὸν *Chemin des Thèbes* καὶ οὐπω ἔδωκεν αὐτόν, κατερχόμενος εἰς τὸν ἀγῶνα θὰ ἠδύνατο ἐν τοσούτῳ χρόνῳ νὰ παρουσιάσῃ ἔργον τι, ἔστω καὶ κωμῳδίαν. Ἡδύνατο νομίζομεν νὰ ὀρισθῇ τοῦλάχιστον χρόνος ἐνὸς ἔτους τοῖς διαγωνισθσομένοις. Οὐδεὶς λόγος σοβαρὸς ἐπέβαλλε τοσαύτην σπουδήν.

* *

Ἐν τῷ Μεγ. Μελοδράματι Παρισίων, ἢ ἐν τῇ Ἑθνικῇ τῆς μουσικῆς Ἀκαδημίᾳ, ὡς ἀποκαλεῖται τοῦτο ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἐξετελέσθη ἄρτι ἡ *Θαῖς* (Thais), κωμῳδία λυρικὴ εἰς πράξεις τρεῖς καὶ ἐξ εἰκόνας, ἥς τὰ μὲν ἔπη ἀνήκουσι τῷ Louis Gallet, κατὰ τὴν μυθιστορίαν τοῦ Anatole France, τὸ δὲ μέλος τῷ διαπρεπεῖ μελοποιῷ J. Massenet.

Θαῖς, ἢ ὄνομα οὐδαμῶς ἀγνωστον ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι, κωμῳδία δὲ τις τοῦ Μενάνδρου ἐπὶ κεφαλῇς ἔφερον αὐτό, παρίσταται, καθ' ὃς τὸ θέατρον ἀπῆται παραλλαγὰς ἐκ τῆς μυθιστορίας τοῦ Anatole France, ὑποκρίτρια ἐνθουσιώδως χειροκροτούμενη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἣν ἀποφασίζει νὰ σώσῃ καὶ μεταγὰρ εἰς ἕτερον βίον, τὸν βίον τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος τῆς πίστews, κατορθοῖ δὲ τοῦτο ὁ Ἀθανάλ κοινωδιότης. Ἡ Θαῖς κλείεται ἐν μοναστηρίῳ, ὁ Ἀθανάλ ἀπέρχεται εἰς τὸ κοινῶδιον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπανέρχεται μετὰ μικρὸν παρὰ τῇ Θαίᾳ, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ αὐτήν, καὶ εὐρίσκει ἐπιθανάτιον. Ὁμολογεῖ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τὸν ἔρωτα αὐτοῦ πρὸς αὐτὴν λέγων «Je t'aime! Ne meurs pas! Ecoute, ma Thais». Ἀλλ' ἐκείνη ἐκπνέει, ἐπικαλούμενη τὴν συγχώρησιν τοῦ Ὑψίστου.

Τοῦ μέλους πολλὰ μέρη ὑπερεπληνέθησαν, ἐν δὲ τῇ ἐκτελέσει ἀνεδείχθη ἡ ἔχουσα τὸ σχῆμα τῆς Θαῖδος ὀπλοστικῶς κάλλους δεσποινίς Sanderson ἢ τὴν Φρύνην διαπλάσασα ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι πρὸ μνηῶν καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸς διάπλασιν τῆς Θαῖδος ἐν τῷ Μελοδράματι προσληφθεῖσα. Τὸ ἔργον θὰ ἐπαναληθῇ πολλάκις. Ταῦτα περὶ αὐτοῦ ἐν συντόμῳ.

ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς υἱός, ὅστις καθὰ ἀγγέλλεται ἀπεπεράτωσι τέλος τὸ νέον αὐτοῦ ἔργον *Chemin des Thèbes*, προτίθεται προσεχῶς νὰ δημοσιεύσῃ διάφορα δραματικὰ αὐτοῦ ἔργα, ὧν δὲν ἐγένετο ὁ μόνος συγγραφεύς. Τῆς συλλογῆς ταύτης ἐδημοσίευσεν ἤδη τὸν πρόλογον.

— Ὁ Verdi ὁ ἀπέλθῃ προσεχῶς εἰς Παρίσιους, ὅπως παραστῇ ἐν ταῖς δοκιμαῖς τοῦ *Falstaff*, δοθησομένου ἐν τῷ Κωμικῷ-Μελοδράματι. Τὸν ἔξοχον μελοποιὸν θὰ συνοδεύσῃ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

Ὁ ὑπεύθυνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Κωνσταντινουπόλεως-Πέραν Τυποθετογραφείον ΝΕΟΛΟΓΟΥ